

Tweede Kamer der Staten-Generaal  
t.a.v. Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport  
Postbus 20018  
2500EA Den Haag

Onderwerp : Commissiedebat Langdurige Zorg d.d. 13 februari 2025  
Datum : 6 februari 2025  
Referentie : 24-0972/MvB  
Inlichtingen bij : Marcel van Bockel, m.vanbockel@iederin.nl

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie VWS,

Op 13 februari vergadert uw commissie over een groot aantal onderwerpen op het gebied van langdurige zorg. Ieder(in), de netwerkorganisatie van mensen met een beperking of chronische ziekte, en haar lidorganisaties willen u vragen onderstaande punten in te brengen tijdens het debat. Ze zijn voor onze achterban van groot belang.

### **Mensen met een beperking kunnen niet langer wachten**

Mensen met een beperking of chronische ziekte hebben langdurig een zorgvraag. Wij blijven benadrukken dat deze langdurige zorgvraag voor ca. 90% betrekking heeft op andere wetten dan de WLZ. De meeste mensen krijgen een combinatie van zorg en ondersteuning vanuit het (lokale) sociaal domein, de Zorgverzekeringswet en andere wetten. Wij willen u met klem vragen om in het commissiedebat met deze bredere blik naar de langdurige zorg te kijken.

Voor bijna alle mensen met een beperking of chronische ziekte geldt dat zij te maken hebben met oplopende zorgkosten, verschraving in de (gehandicapten-)zorg en personeelstekorten. Bovendien is in Nederland sprake van rechtsongelijkheid omdat gemeenten beleidsvrijheid hebben ten aanzien van zorg en ondersteuning. De kwaliteit van zorg en ondersteuning is daarmee afhankelijk van je postcode. Dit is onrechtvaardig.

De Verenigde Naties waarschuwen deze zomer dat de Nederlandse overheid veel meer moet doen om de rechten van mensen met een beperking te waarborgen. Maar met deze oproep wordt niets gedaan. Dit is een klap in het gezicht van mensen met een beperking en hun naasten die al veel te lang wachten op verbetering. Hun situatie is sinds Nederland het VN-verdrag Handicap in 2016 invoerde vaak zelfs verslechterd.

We lieten de Kamer daarom weten [dat ons geduld op is](#). En bijna 20 duizend mensen ondersteunden onze dringende oproep om eindelijk werk te maken van de aanwijzingen uit het VN-rapport. Dit moet met spoed ook gebeuren op het gebied van zorg en ondersteuning.

Tijdens het debat over het VN-rapport in december is de [motie Rijkers-Oosterkamp cs.](#) aangenomen. Die vraagt het kabinet naleving van het VN-Verdrag Handicap meer urgentie te geven en dat te vertalen in concrete stappen. Het is belangrijk om het kabinet scherp te blijven volgen bij de uitvoering van deze motie waar het onderwerpen op het gebied van zorg en ondersteuning betreft.

# ieder(in)

- **Wilt u de staatssecretaris vragen wanneer de motie Rijkers-Oosterkamp c.s. voor wat betreft de aanwijzingen gericht op de verschillende wetten voor zorg en ondersteuning zal zijn uitgevoerd?**
- **Wilt u de staatssecretaris vragen om al het beleid gericht op mensen met een beperking op het gebied van zorg en ondersteuning in lijn te brengen met het VN-verdrag Handicap; door domeinen en bestuurslagen heen, dus ook binnen gemeenten?**

## **Een samenhangend wettelijk kader voor alle zorgvragen**

Voor mensen met een levenslange en levensbrede beperking of chronische ziekte voldoet het huidige stelsel niet. Deze groep mensen past niet binnen de regels maar ook niet altijd binnen uitzonderingscriteria. Hierdoor is de juiste zorg lastig te organiseren. Vaak moeten zij aanvraag doen voor meerzorg, met alle extra tijd, moeite en frustratie die daarmee gepaard gaan.

Wij vinden het daarom tijd om het leven van deze mensen en hun naasten centraal te stellen bij het organiseren en invullen van zorg- en ondersteuning in volle breedte. Dit moet leiden tot een stelsel zonder schotten tussen wetten en regels. Een oplossing is het inrichten van een samenhangend wettelijk kader dat zorg en ondersteuning regelt voor mensen met een beperking, levenslang en levensbreed; een wettelijk kader dat maatwerk en inclusie centraal stelt vanuit een realistisch mensbeeld.

- **Wilt u de staatssecretaris vragen een plan uit te werken voor het realiseren van een samenhangend wettelijk kader voor alle zorg en ondersteuning en daarbij organisaties van mensen met een beperking te betrekken?**

## **Eén onafhankelijk plek voor toegang**

Mensen met een beperking moeten op dit moment bij verschillende loketten elke keer hetzelfde verhaal vertellen. Vaak ervaren zij tegenwerking in de toegang naar passende zorg, ondersteuning of voorzieningen. Daarom is het noodzakelijk de toegang naar zorg, ondersteuning en andere voorzieningen aan de voorkant anders te organiseren; levenslang en levensbreed.

Wij pleiten voor een onafhankelijke plek met mandaat waar alle noodzakelijke expertise aanwezig is om zorgvragen, ondersteuningsvragen en andere voorzieningen levensbreed vanuit een integrale benadering vast te stellen. Dit zorgt ervoor dat de toegewezen zorg en ondersteuning beter aansluit bij de leefsituatie.

Een onafhankelijke plek voor toegang maakt het mogelijk om op de achtergrond te beoordelen wie de verantwoordelijke verstrekker is voor welk deel van de hulpvraag. Vanuit deze plek moet vervolgens ook de toekenning voor passende zorg en ondersteuning gerealiseerd worden, waarbij de keuzevrijheid voor naturazorg en pgb wordt geborgd. Dit voorkomt strijd en verbetert de dienstverlening en vermindert administratieve lasten voor alle partijen.

- **Wilt u de staatssecretaris vragen met een voorstel te komen hoe een dergelijke onafhankelijke plek voor toegang tot zorg en ondersteuning gerealiseerd kan worden en wanneer die plek er daadwerkelijk moet zijn.**

## **Meer urgentie voor toereikend aanbod complexe zorg**

Al langer is duidelijk dat mensen met een complexe zorgvraag, zowel bij een verstandelijke beperking, meervoudige beperking of lichamelijke beperking/chronische ziekte, te maken hebben met een afnemend zorgaanbod. Het komt zelfs voor dat bestaande zorg voor mensen met de grootste zorg- en ondersteuningsbehoeften eenzijdig wordt opgezegd. (Zie ook [dit item van de NOS](#)) Daarnaast zijn er zorgen over de beschikbaarheid van voldoende bekwame medewerkers, Zeker als het moeilijker wordt voor zorginstellingen om gebruik te maken van ZZP'ers.

Fijn dat VWS het initiatief heeft genomen om de aanpak van de problemen in de complexe zorg te versnellen. De focus ligt daarbij vooral op het creëren van voldoende plekken en minder op het voorkomen van de behoefte daaraan. En dat laatste is ook hard nodig. Want uit [onderzoek van HHM](#) blijkt dat een groot deel van de instroom van mensen in de hogere WLZ-indicaties loopt via de Jeugdwet en de WMO. Complexe zorg is in veel gevallen dus complex gemaakte zorg.

- **Wilt u de staatssecretaris vragen wat de mogelijkheden zijn (in onder andere de Zvw, Jeugdwet en WMO) om voldoende maatwerk te bieden en escalatie van zorg- en ondersteuningsvragen te voorkomen?**

## **Het gas erop, maak vaart!**

Voor onze achterban is het belangrijk dat er echt grote stappen worden gezet om zorg en ondersteuning te verbeteren, nu en in de toekomst. De hierboven genoemde onderwerpen zijn daarbij van groot belang. We hopen daarom dat u ze tijdens het debat wilt inbrengen. Wij wensen u veel succes bij de verdere voorbereiding.

Met vriendelijke groet,



Illya Soffer,  
directeur Ieder(in)

Deze brief wordt mede ondersteund door de volgende organisaties:

EMB Nederland

Federatie WaihonaPedia

Helpende Handen

KansPlus

Dit Koningskind

LSR

Naar Keuze

Per Saldo

Sien

Spierziekten Nederland

Stichting Tubereuze Sclerose Nederland

Vereniging Angelman Syndroom Nederland

Vereniging Cornelia de Lange syndroom